

nar ingår – på lång sikt öka företagens möjligheter att vidta åtgärder som förbättrar branschens struktur – I synnerhet gäller detta i branscher med många och förhållandevis små företag“. Det er først og fremmest gennem påvirkningen af den enkelte virksomhed, at sådanne brancheanalyser kan få betydning, derimod kan de ikke ventes at have værdi som middel til en egentlig brancherationalisering.

Gruppen tager ikke stilling til, hvilken branchestruktur der er mest rationel. Derimod diskuterer den indgående følgende problem: Såfremt det kan påvises, at bestemte produktions- eller distributionstekniske foranstaltninger kan fremme effektiviteten i en branche, hvilke muligheder findes der da for at gennemføre disse foranstaltninger?

Det er jo et højst delikat problem, der indeholder alle mulige politiske vurderinger, f. eks. om statens deltagelse i undersøgelserne og foranstaltningernes gennemførelse, brancheorganisationernes stilling over for brancheråd (som også omfatter repræsentanter for de beskæftigede og for det offentlige), spørgsmålet om det offentlige må styre efterspørgslen (eller om branchen må gøre det gennem aftaler), brancherationaliseringens tendens til konkurrencebegrænsning, branchens ansvar for frigjort arbejdskraft etc. etc.

Gruppen har over for disse vurderingsproblemer ikke valgt den bekvemme udvej at skjule dem i argumentationen, men har tværtimod trukket dem frem til særlig diskussion og har redegjort for sit eget syn på dem. Denne åbenhed har givet diskussionen et usædvanligt sobert præg. Den læser, der har en anden politisk opfattelse end arbejdsgruppen, kan let korrigere de fremlagte resultater i overensstemmelse med sit eget syn på tingene.

Med sine valgte forudsætninger kan gruppen til slut diskutere de forskellige typer af foranstaltninger, der kan tænkes at virke brancherationaliserende. Herunder forkaster gruppen nyetablering, ny-

etableringskontrol, opdeling af foretagender samt importbeskyttelse eller ophævelse(!) af en sådan. Derimod mener den, at samarbejde om markedsoplysning, forsknings- og udviklingsarbejde, uddannelse samt ændringer i kollektive aftaler kan virke strukturrationaliserende. Da der imidlertid stort set er enighed om disse foranstaltninger, behandles de ikke yderligere. Derimod diskuterer gruppen foranstaltninger som sammenslutninger og nedlæggelse af foretagender, salgssamarbejde og produktionssamarbejde, som anses at kunne medføre væsentlige strukturforbedringer.

Bogen indeholder en fyldig og overskuelig litteraturoversigt samt et index.

Lauge Stetting.

The Economist Intelligence Unit Limited: Britain and Europe, A Study of the Effects on British Manufacturing Industry of a Free Trade Area and the Common Market. The Economist Intelligence Unit Ltd., London, December 1957. 299 s. Pris: 15 shillings.

The Economist Intelligence Unit er en uafhængig driftøkonomisk forskningsorganisation, der udfører fortrolige forskningsopgaver for erhvervslivet og offentlige institutioner samt offentliggør en lang række markedsundersøgelser. Forskningsorganisationen er en hjælpeorganisation for tidsskriftet *The Economist*.

Med sin erfaring og sine forbindelser med erhvervslivet som baggrund har denne organisation udført den foreliggende undersøgelse over fællesmarkedsplanernes virkninger for den britiske industri – en undersøgelse, der altså fuldstændig svarer til Varedirektoratets undersøgelse over den danske industri og markedsplanerne.

Problemet har været: Hvor meget bedre vil den engelske industri være stillet, såfremt der skabes et større frihandelsområde uden om Romunionen.

Resultatet af undersøgelsen er, at kun 15 pct. af den engelske industriproduktion

nar ingår – på lång sikt öka företagens möjligheter att vidta åtgärder som förbättrar branschens struktur – I synnerhet gäller detta i bransher med många och förhållandevis små företag“. Det er først og fremmest gennem påvirkningen af den enkelte virksomhed, at sådanne brancheanalyser kan få betydning, derimod kan de ikke ventes at have værdi som middel til en egentlig brancherationalisering.

Gruppen tager ikke stilling til, hvilken branchestruktur der er mest rationel. Derimod diskuterer den indgående følgende problem: Såfremt det kan påvises, at bestemte produktions- eller distributionstekniske foranstaltninger kan fremme effektiviteten i en branche, hvilke muligheder findes der da for at gennemføre disse foranstaltninger?

Det er jo et højst delikat problem, der indeholder alle mulige politiske vurderinger, f. eks. om statens deltagelse i undersøgelserne og foranstaltningernes gennemførelse, brancheorganisationernes stilling over for brancheråd (som også omfatter repræsentanter for de beskæftigede og for det offentlige), spørgsmålet om det offentlige må styre efterspørgslen (eller om branchen må gøre det gennem aftaler), brancherationaliseringens tendens til konkurrencebegrænsning, branchens ansvar for frigjort arbejdskraft etc. etc.

Gruppen har over for disse vurderingsproblemer ikke valgt den bekvemme udvej at skjule dem i argumentationen, men har tværtimod trukket dem frem til særlig diskussion og har redegjort for sit eget syn på dem. Denne åbenhed har givet diskussionen et usædvanligt sobert præg. Den læser, der har en anden politisk opfattelse end arbejdsgruppen, kan let korrigere de fremlagte resultater i overensstemmelse med sit eget syn på tingene.

Med sine valgte forudsætninger kan gruppen til slut diskutere de forskellige typer af foranstaltninger, der kan tænkes at virke brancherationaliserende. Herunder forkaster gruppen nyetablering, ny-

etableringskontrol, opdeling af foretagender samt importbeskyttelse eller ophævelse(!) af en sådan. Derimod mener den, at samarbejde om markedsoplysning, forsknings- og udviklingsarbejde, uddannelse samt ændringer i kollektive aftaler kan virke strukturrationaliserende. Da der imidlertid stort set er enighed om disse foranstaltninger, behandles de ikke yderligere. Derimod diskuterer gruppen foranstaltninger som sammenslutninger og nedlæggelse af foretagender, salgssamarbejde og produktionssamarbejde, som anses at kunne medføre væsentlige strukturforbedringer.

Bogen indeholder en fyldig og overskuelig litteraturoversigt samt et index.

Lauge Stetting.

The Economist Intelligence Unit Limited: Britain and Europe, A Study of the Effects on British Manufacturing Industry of a Free Trade Area and the Common Market. The Economist Intelligence Unit Ltd., London, December 1957. 299 s. Pris: 15 shillings.

The Economist Intelligence Unit er en uafhængig driftøkonomisk forskningsorganisation, der udfører fortrolige forskningsopgaver for erhvervslivet og offentlige institutioner samt offentliggør en lang række markedsundersøgelser. Forskningsorganisationen er en hjælpeorganisation for tidsskriftet *The Economist*.

Med sin erfaring og sine forbindelser med erhvervslivet som baggrund har denne organisation udført den foreliggende undersøgelse over fællesmarkedsplanernes virkninger for den britiske industri – en undersøgelse, der altså fuldstændig svarer til Varedirektoratets undersøgelse over den danske industri og markedsplanerne.

Problemet har været: Hvor meget bedre vil den engelske industri være stillet, såfremt der skabes et større frihandelsområde uden om Romunionen.

Resultatet af undersøgelsen er, at kun 15 pct. af den engelske industriproduktion

vil være *dårligere* stillet under en fri handel i Europa. Det drejer sig først og fremmest om varerne bomuld, rayon, papir, læder og ure samt formentlig om porcelæn, fodtøj og legetøj.

De engelske industrier, der sandsynligvis vil *vinde* ved en fri handel, er industrier der fremstiller motorkøretøjer, kemikalier, uld, el-artikler, maskiner, gummi-varer, stål, trikotage og manufaktur. Formentlig vil også følgende industrier vinde ved friere handel: jern og metal, flyvemaskiner, skibsbygning, olieraffineri, byggematerialer, glas, instrumenter og sportsartikler.

Jernindustrien, jutefabrikanter og møbelindustrien skulle ikke blive berørt af en friere handel.

Englænderne anser det selv for en af deres væsentligste fordele, at deres industrivirksomheder gennemgående er meget store, målt med europæisk målestok. Deres alvorligste problemer er den lave investeringsrate og langsomme økonomiske vækst samt deres underlegenhed i forhold til kontinentet i formgivning, salg og service.

Størstedelen – og den mest interessante del – af bogen optages af en detaljeret gennemgang af de enkelte industriers stilling. Man får her en række korte sagkyn-

dige vurderinger af markedsudviklingen i Europa for alle de vigtigste industrivarer.

Lauge Stetting.

Ragnar Bentzel, Kurt Eklöf, Göran Albinsson, Barbro Bröms, John Ekström, Odd Gulbrandsen, Åke Sanell, Karl-Oloy Samuelsson: **Den privata konsumtionen i Sverige 1931–65.** Industriens Utredningsinstitut, Stockholm 1957. 475 sider, 38 sv. kr.

Denne forbrugsundersøgelse er foretaget af en gruppe økonomer på *industriens Utredningsinstitut* under ledelse af Ragnar Bentzel. Hovedformålet har været at foretage en *forbrugsprognose*, men derudover får man i bogen en rent deskriptiv oversigt over *forbrugsudviklingen* siden 1931.

Prognosen omfatter ikke forbrugets *omfang*, men dets *sammensætning*. Beregningerne er gennemført under forudsætning af såvel en 3 pct. som en 2 pct. årlig stigning i det samlede forbrug pr. indbygger. Under den første forudsætning bliver det sammenfattede resultat af undersøgelsen følgende:

En 2 pct. stigning i forbruget viser et tilsvarende udviklingsmønster, men kun med en mængdestigning på 27 pct.

De otte hovedgrupper, der er nævnt i tabellen, gennemgås i detaljer i hver sit

	Forbrug 1955 mill. sv. kr.	Udgiftsandel i pct.		Mængdeforøgelse 1955–65 i pct.
		1955	1965	
Levnedsmidler	11.618	42,1	39,5	25
Bolig	3.810	13,8	13,6	36
Beklædning	3.780	6,5	14,3	55
Boligudstyr	1.790	13,7	7,5	67
Husholdningstjenester	693	2,5	2,5	(22)
Rejser	2.805	10,2	11,1	60
Fritid	1.601	5,8	6,3	50
Sygdom og hygiejne	1.473	5,3	5,4	(36)
Ialt	27.570	100,0	100,0	39